

BESLUT "NATURRESERVAT BJÖRNÅN": 1996-09-02
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT BJÖRNÅN": 1996-09-02

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1996-09-02
DNR: 231-2909-96 (2039)

BILDANDE AV NATURRESERVATET BJÖRNÅNS DOMÄNRESERVAT I
ÄLVDALENS KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Björnåns domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Älvdalen
Registerområde: Älvdalens socken
Lägesbeskrivning: Ca 30 km söder om Särna
Ekonomiska kartan 15D 1c, 15D 2-3 c-d
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad karta,
bilaga 2
Fastigheter: Älvdalens Kronopark 1:1
Markägare: AssiDomän AB
Areal: 53 ha
Därav landarea: 51 ha
Naturtyper: Barrskog 33 ha
Myr 18 ha
Vatten 2 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen i Kopparbergs län

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet karaktäriseras av en skogsmymmosaik där drygt hälften av ytan utgörs av naturskogsartad tallskog. Fältskiktet är av torr ristyp. En liten tjärn finns i norra delen av området och Björnån, som gett namn åt reservatet, rinner längs reservatsgränsen i öster.

Berggrunden utgörs av sandsten. Terrängen består av storbloc-kig, blockrik sandstensmorän vilket är typiskt för regionen.

Skogen är gles och olikåldrig med tallar kring 500 år och underbestånd av ungträd. Det finns gott om hålträd och gamla rester av brand i området.

Enstaka träd har huggits men det har inte förekommit någon

form av planmässig avverkning i reservatet.

Sammantaget har Björnån mycket höga naturskogsvärden. Området är av riksintresse för naturvård och indelades i värdeklass I i Naturvårdsverkets urskogsinventering 1982.

ÄRENDETS BEREDNING

Området avsattes 1962 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Björnån hör till de områden som länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Björnån är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Älvdalens kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk och naturskyddsföreningen har tillstyrkt reservatsbildningen.

Svenska samernas riksförbud har påpekat att föreskrifterna innebär inskränkningar i renskötselutövningen. Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna så att dessa inte utgör något hinder för renskötselutövning.

AssiDomän, Dalarnas jaktvårdsförbund och Älvdalens jaktvårds-krets invänder mot inskränkningar i jakten. Älvdalens kommun invänder mot jaktrestriktionerna och motsätter sig ombildandet av domänreservat till naturreservat om inte jakt och fritidsfiske får fortsätta i samma omfattning som tidigare. Länsstyrelsen har tillmötesgått ovan nämnda instanser genom att tillåta jakt i reservatet.

GRUND FÖR BESLUTET

Björnån är ett värdefullt skogsområde med naturskogskaraktär. Det har på grund av sina naturskogskvalitéer varit skyddat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Många hotade växt- och djurarter är knutna till naturskogar. För att kunna bevara den biologiska mångfalden i skogslandskapet är det därför viktigt att skydda skogar med naturskogsprä-

gel.

Området är värdefullt som framtida referensområde för forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att skydda ett naturskogsartat område med dess flora och fauna och naturliga successioner. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse samt vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna- träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling. Undantag gäller även vid framförande av terrängmotorfordon på snötäckt mark i direkt samband med renskötsel,
6. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
8. uppföra ny byggnad eller anläggning,

9. aktivt lägga ut åtel.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

10. sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Föreskrifterna utgör inget hinder för uppgörande av eld i samband med renskötselutövning.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogs-vårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet, skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
3. elda annat än på anvisad plats,
4. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Körning får ske i samband med räddningsverksamhet,
6. störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
7. medföra okopplad hund.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsför-

valtningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 1 oktober 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Hans Andersson, Ann-Christine Dåderman, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Lena Ludvigsson-Olafsen, Nils Nilsson, Bengt Nylund, Lennart Sacrédeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Arne Bogghed.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnda föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN
DALARNA

SKÖTSELPLAN

Miljövårdsenheten

1996-09-02

231-2909-96

SKÖTSELPLAN BJÖRNÅNS DOMÄNRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 Administrativa data
- 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
- 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Nuvarande markanvändning
 - 3.3 Tillgänglighet
 - 3.4 Anordningar för friluftslivet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Källuppgifter

II PLANDEL

- 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområde
 - 1.2.2 Jakt
 - 1.2.3 Fiske
 - 1.2.4 Skogsbrand
 - 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns
- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Parkeringsplatser
 - 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar
- 3 Tillsyn
- 4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Skötselkarta

Bilaga: Avtal

- I ALLMÄN BESKRIVNING
- 1 Administrativa data
(Se registeruppgifter)
- 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
(Se reservatsbeslutet)
- 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturförhållanden

Reservatet karaktäriseras av en skogsmymmosaik där drygt hälften av ytan utgörs av naturskogsartad tallskog. Fältskiktet är av torr ristyp. En liten tjärn finns i norra delen av området och Björnån, som gett namn åt reservatet, rinner längs reservatsgränsen i öster.

Berggrunden utgörs av sandsten. Terrängen består av storblockig, blockrik sandstensmorän vilket är typiskt för regionen. Skogen är gles och olikåldrig med tallar kring 500 år och underbestånd av ungträd. Det finns gott om hålträd och gamla rester av brand i området. Vissa rödlistade arter förekommer t.ex. dvärgbägarlav. De gamla tallågorna ger dessa arter livsrum.

Enstaka träd har huggits men det har inte förekommit någon form av planmässig avverkning i reservatet.

3.2 Nuvarade markanvändning

Jakt, fiske och rörligt friluftsliv är de enda formerna av markanvändning som pågår i området. Fiske är tillåtet efter införskaffande av Älvdalens fiskvårdsområdesförenings fiskekort.

3.3 Tillgänglighet

Från allmän väg leder en skogsbilväg till området. Den slutar ca 200 meter väster om Björnån och därifrån leder sedan en stig till reservatet.

3.4 Anordningar för friluftslivet

En strövstig går i en slinga i reservatet.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare utöver de allmänna föreskrifter som finns under C i beslutet.

3.6 Källuppgifter

Lundquist, R: Urskogar och fjällurskogar i Kopparbergs län.

Opubl. rapport på länsstyrelsen.

Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Länsstyrelsen 1988:1.

II PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel ska vara att bevara den nuvarande naturmiljön med dess naturliga successioner.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skogen skall få utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas i området.

1.2.2 Jakt

Jakt kan fortsätta som tidigare. Reservatsföreskrifterna tillåter inte röjande för eller byggande av passhytta eller jaktorn.

1.2.3 Fiske

Fiske kan bedrivas som tidigare och baseras på naturliga bestånd. Inplantering av fisk eller annan fiskvårdsåtgärd får endast bedrivas efter tillstånd av länsstyrelsen och baseras på för området naturliga arter.

Kalkning av vattendrag får ske efter tillstånd av länsstyrelsen.

1.2.4 Skogsbrand

Beträffande elden är det viktigt att denna hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant uppkomna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. Med tiden bör dock en strategi för släckning utarbetas som ger visst utrymme för avbränning.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

Skötselplanen omfattar även anläggningar som ligger utanför reservatsgränsen. För dessa anläggningar har avtal upprättats mellan markägaren och länsstyrelsen. Avtalet finns som en bilaga till skötselplanen.

2.2.1 Information

Informationstavlor sätts upp där stigen från parkeringen korsar reservatsgränsen. Vägvisare sätts upp vid skogsbilvägens slut. Naturvårdsförvaltaren svarar för uppsättning av skyltar.

2.2.2 Parkeringsplatser

Parkeringsmöjligheter finns där skogsbilvägen slutar väster om reservatet.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

Naturvårdsförvaltaren svarar för utmärkning av den befintliga strövstigen samt stigen till och från parkeringsytan. Stigen märks ut enligt svensk standard med orange färg.

3 Tillsyn

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Allmänt

Framställning och utplacering av skyltar, underhåll av anläggningar, utmärkning av reservatets gräns samt årlig tillsyn bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns.

4 dv á 1.700 kr.	6.800:-
Materialkostnader.	5.000:-
Totalt engångsåtgärder	11.800:-

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader

1 dv á 1.700 kr	1.700:-
Materialkostnad	1.700:-
Totalkostnad/år	3.400:-

AVTAL

1996-03-14

Mellan AssiDomän AB och Länsstyrelsen i Kopparbergs län har följande avtal träffats för naturreservatet Björnå.

AssiDomän AB medger härmed Länsstyrelsen rätt att enligt nedan få använda respektive överta skötseln av befintliga, nedan angivna samt på bifogad karta preciserade anläggningar för avsett

ändamål. Anläggningarna är belägna inom fastigheten Älvdalens Kronopark 1:1.

1. AssiDomän medger att allmänheten får använda på bifogade karta markerad parkeringsyta i enlighet med länsstyrelsens bestämmelser.
2. AssiDomän ger länsstyrelsen rätt att uppföra skyltar enligt bifogad karta.
3. Länsstyrelsen övertar det vandringsspår som på bifogad karta markerats med kraftig punktlinje.
4. AssiDomän medger att nödvändiga skötselarbeten såsom uppmålning av markering, röjning och borttransport av vindfällen får utföras för att tillgodose vandringsspårets ändamål.
5. Avtalet träder i kraft vid datum för undertecknande och löper till vidare. Avtalet får sägas upp av part och upphör då att gälla ett år från den dag den andra part delgavs uppsägningen.

AssiDomän förbinder sig att vid eventuell överlåtelse av marken göra förbehåll för avtalets fortsatta giltighet.

Detta avtal är upprättat i två exemplar av vilka parterna tagit var sitt

Hedemora den 26 mars 1996

Falun den 14 mars 1996

AssiDomän AB

Länsstyrelsen i Kopparbergs län

Johan Rydin

Stig-Åke Svenson

Susanne Peterson

Bilaga:
Karta